

Situació Catalunya

2n semestre 2019

Barcelona, 20 de Novembre de 2019

Principals missatges

Es reforcen les perspectives de desacceleració de l'activitat econòmica global, en un entorn cada vegada més incert. El creixement global es reduirà des del 3,7% en el 2018 al 3,1% en el 2019 i el 2020.

Es preveu que el creixement del PIB de Catalunya sigui de l'1,8% en el 2019 i de l'1,6% en el 2020, després del 2,3% observat al 2018. Això s'explica per la revisió estadística de les dades d'activitat per part de l'INE, la tendència negativa que mostren alguns components de la demanda, el deteriorament en el context internacional, la correcció del sector industrial i l'augment de la incertesa relacionada amb l'entorn polític

Catalunya crearà 115.000 nous ocupats entre el final de 2018 i el del 2020, i la taxa d'atur es podria reduir en 0,9 p.p. fins a l'11,0% en el 2020.

L'economia catalana es troba, en principi, més preparada per enfrontar un entorn de major incertesa. No es perceben desequilibris macroeconòmics importants, i el BCE garanteix baixos costos de finançament. Cal reforçar aquests patrons i protegir l'economia amb un pla integral de reformes que augmenti la capacitat de creixement i que aquest sigui inclusiu.

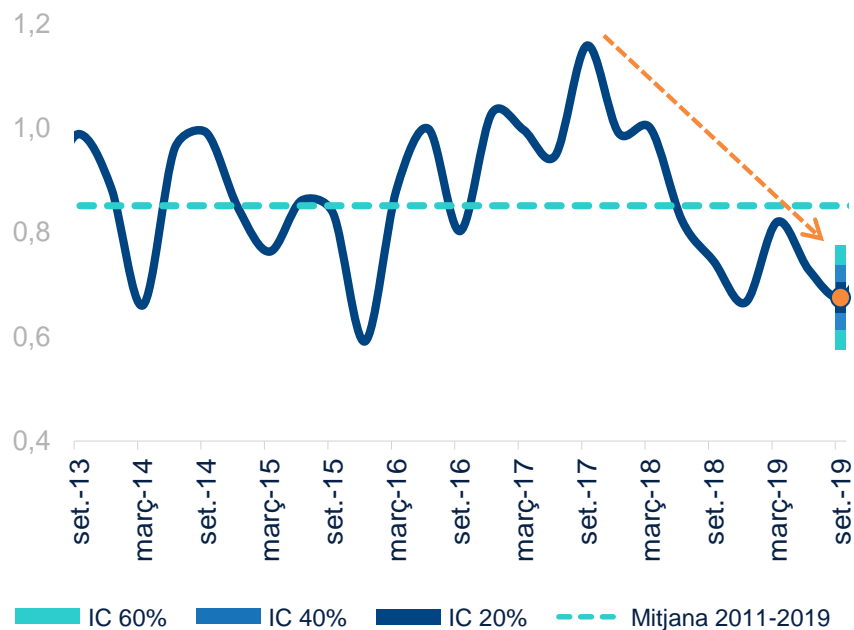
01

Entorn macroeconòmic

El creixement global continua perdent força

CREIXEMENT DEL PIB MUNDIAL

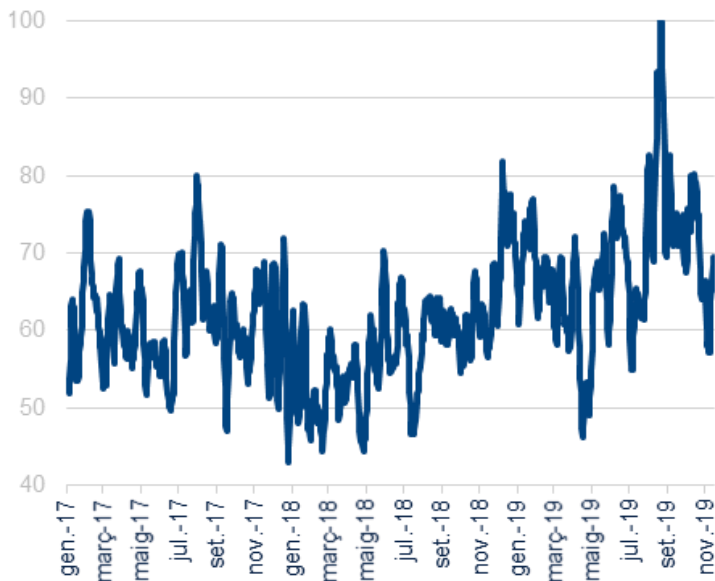
(PREVISIONS BASADES EN EL MODEL BBVA-GAIN; %T/T)

- L'evidència recent confirma que la incertesa i el proteccionisme estan afectant negativament el creixement.
- La **desacceleració de l'activitat** ha estat més aguda del que s'esperava, particularment a la Xina i Europa.
- Les exportacions i les manufactures continuen amb un comportament particularment dèbil...
- ...i ja hi ha indicis que aquesta debilitat es comença a **traslladar als serveis**.

La incertesa es manté elevada

ÍNDEX BBVA D'INCERTESA ECONÒMICA* (ÍNDEX DE 0 A 100)

- Alta incertesa, lligada a:
 - tensions comercials i tecnològiques
 - *brèxit*
 - turbulències polítiques i geopolítiques

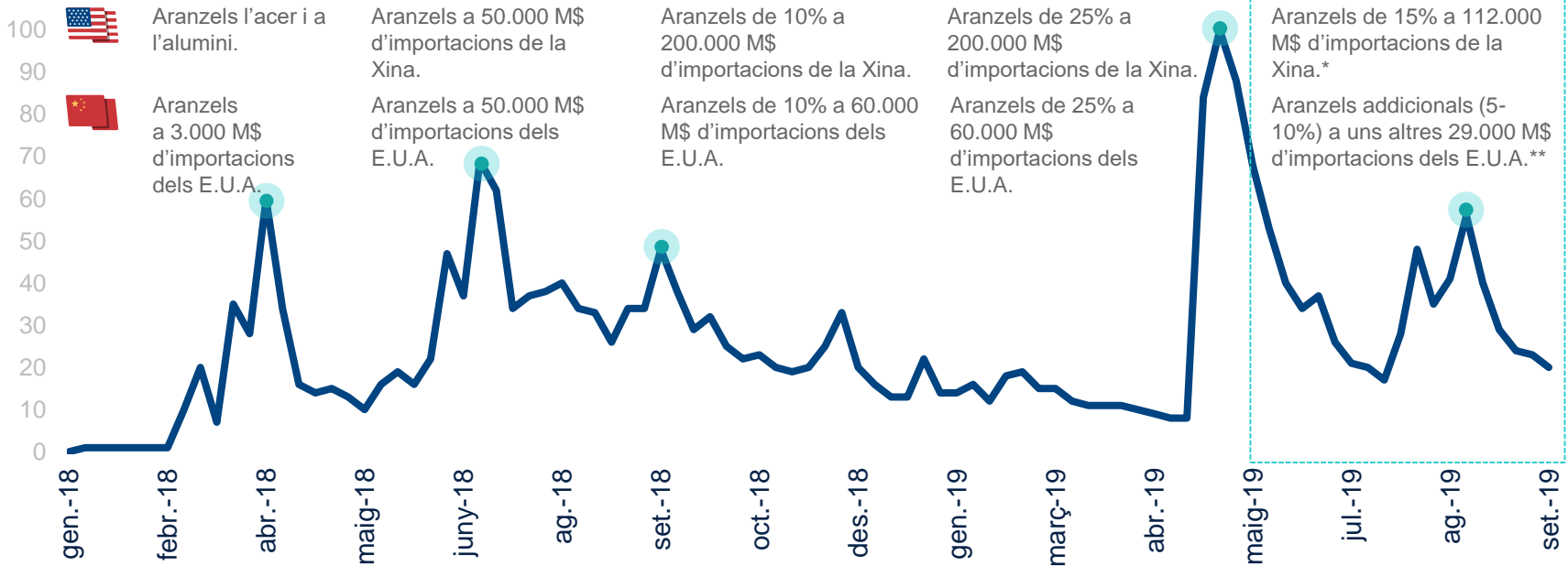
- L'impacte sobre la confiança reforça els efectes de la **desacceleració estructural a la Xina** i la **moderació cíclica als E.U.A.**

* Nota: índex de to de les notícies d'incertesa econòmica, mitjana de 7 dies.
Font: BBVA Research i GDELT

Les noves mesures proteccionistes impulsen les tensions comercials

ÍNDEX DE GUERRA COMERCIAL: CERQUES A GOOGLE SOBRE EL TERME "GUERRA COMERCIAL"

(ÍNDEX DE 0 A 100)

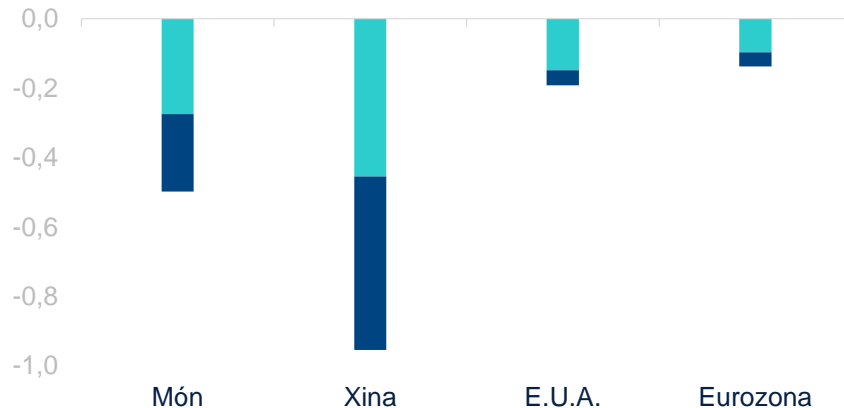
(*) I fins al desembre de 2019, aranzels addicionals de 5% a 250.000 M\$ i 15% a uns altres 288.000 M\$ d'importacions de Xina.

(**) I fins al desembre de 2019., aranzels addicionals de 5%-10% a uns altres 46.000 M\$ d'importacions dels E.U.A.

Font: BBVA Research i Google Trends

Aquesta desacceleració més intensa es deu en part a la persistència de les tensions proteccionistes

EFECTE EN EL PIB DEL PROTECCIONISME (EFECTE ACUMULAT EN DOS ANYS, PP)

■ Efecte de les mesures preses a partir d'agost del 2019(**)

■ Efecte de les mesures preses abans d'agost del 2019(*)

(*) Efecte directe i indirecte. **Mesures preses abans d'agost de 2019:** E.U.A.: aranzels de 25% sobre l'acer, de 10% sobre l'alumini i de 25% sobre 250.000 M\$ d'importacions de Xina. Xina: 25% sobre 110.000 M\$ d'importacions dels E.U.A.

Mesures preses a partir d'agost de 2019 (que s'implementen, si no hi ha acord, fins al desembre de 2019): E.U.A.: aranzels extra de 5% sobre 250.000 M\$ i 15% sobre 300.000 M\$ d'importacions de Xina. Xina: aranzels extra (5%-10%) sobre 75.000 M\$ d'importacions d'E.U.A.

Font: BBVA Research

- Les revisions en les previsions de creixement estan, en general, en línia amb l'impacte estimat del proteccionisme.
- Especialment a la Xina, l'impacte s'ha vist atenuat per mesures contracíclicues.
- A l'Eurozona el deteriorament és encara major, per les menors exportacions a Regne Unit (*brèxit*) i els problemes en el sector d'automoció.
- **Riscos:** si es trenquen les negociacions entre els E.U.A. i la Xina o si l'escalada d'aranzels entre els E.U.A. i Europa va a més, hi hauria un efecte negatiu addicional a l'economia global.

Les polítiques contracíclicues ajudaran a controlar les tensions financeres, però no evitaran la desacceleració global

POLÍTQUES CONTRACÍCLQUES

Política monetària:

- Seguirà liderant l'esforç contracíclic ...
- ...tot i la menor eficàcia en l'actual context.
- Ajustos addicionals en els propers mesos.

Política fiscal:

- Hauria de ser més protagonista...
- ... però l'entorn polític i l'elevat deute en limiten el seu ús.
- Mesures a la Xina, i en menor grau a Europa.

Multilateralisme:

- Coordinació de polítiques entre països es ara menys probable.

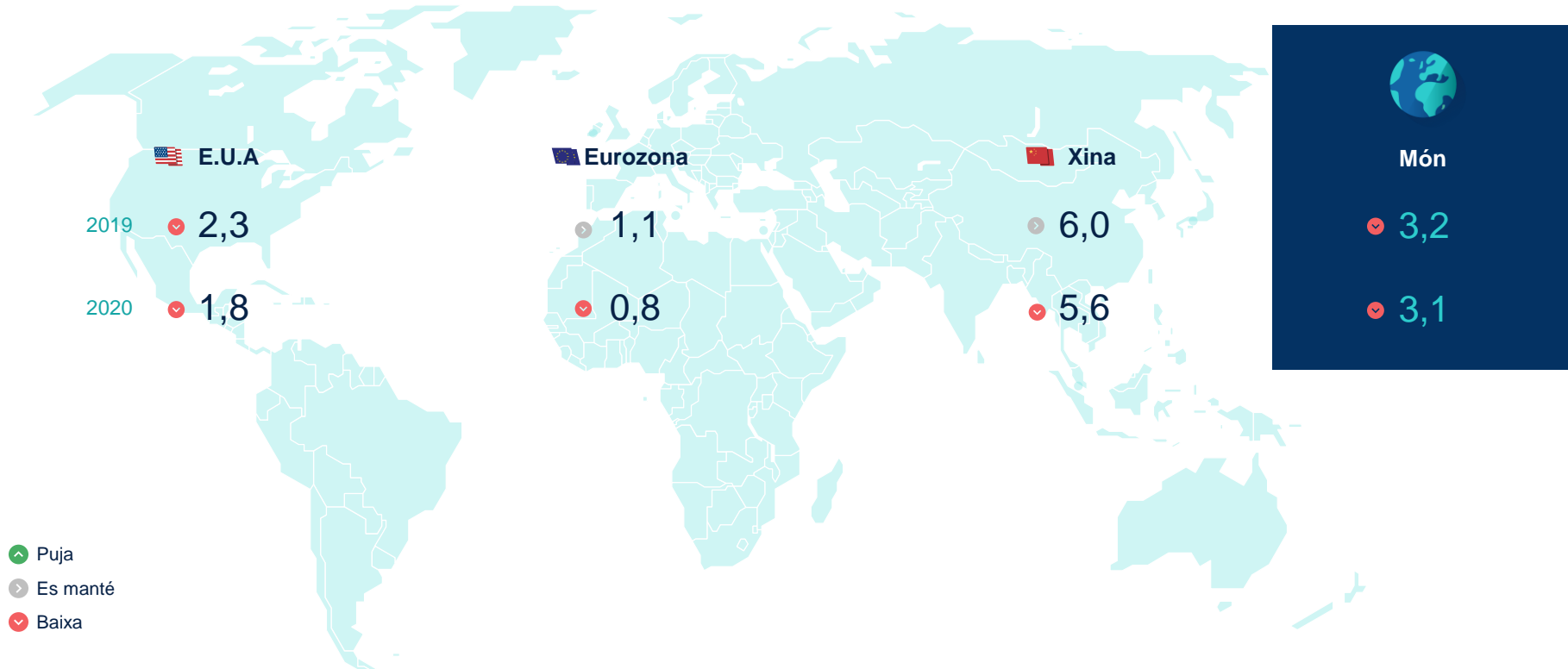
INCERTESA GLOBAL

Les tensions entre els E.U.A. i la Xina persistiran:

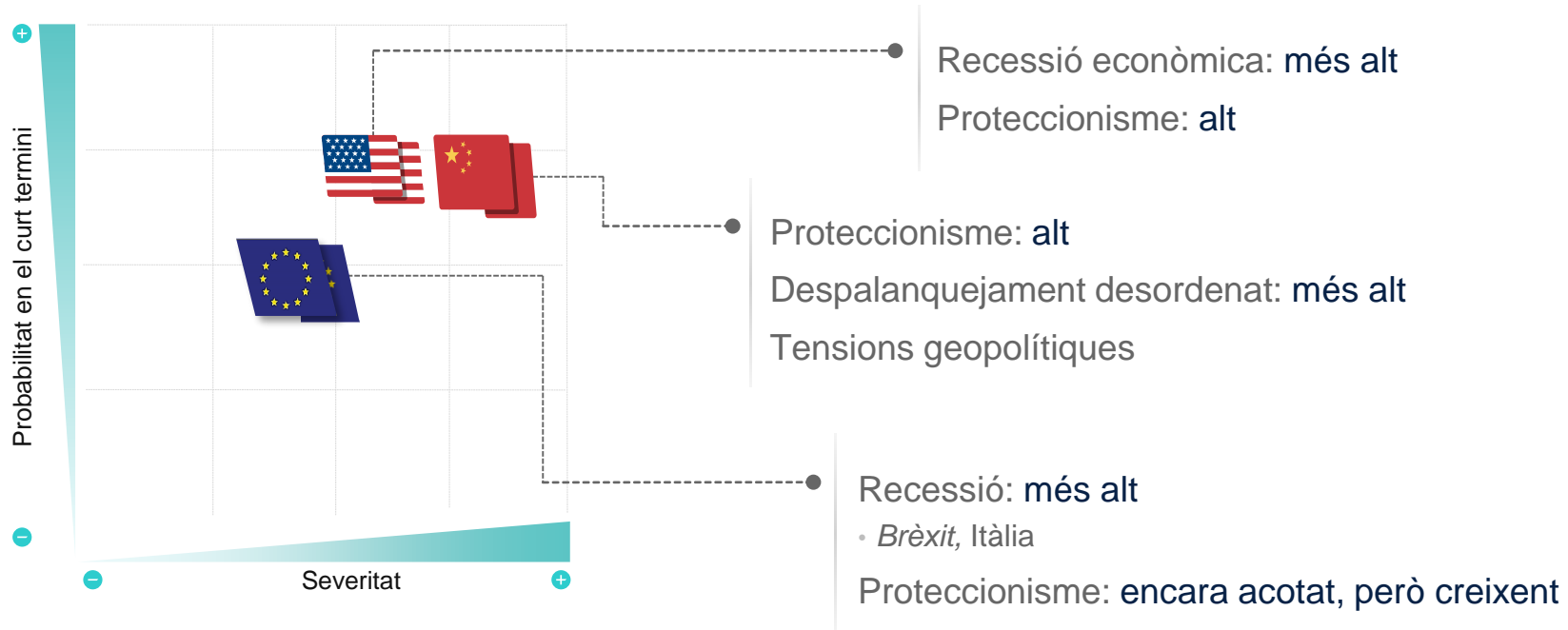
- Encara que un acord comercial parcial entre ambdós països és probable...
- ...els aranzels difícilment tornaran als nivells on eren fa pocs mesos
- ...els temes estructurals i tecnològics continuaran generant turbulències.

El *brèxit*, i les tensions polítiques i geopolítiques a certes regions continuaran alimentant la incertesa.

El creixement econòmic global es desaccelerarà més intensament

Els riscos globals no deixen d'augmentar, principalment per les tensions entre la Xina i els E.U.A.

Font: BBVA Research

També ha augmentat el risc de turbulències geopolítiques a l'Orient Mitjà.
Les vulnerabilitats financeres poden amplificar la gravetat dels riscos.

02

Economia catalana

La recuperació continuarà, però es moderen les expectatives

2018
2,3%

2019
1,8%

2020
1,6%

2018
2,4*

2019
1,9%

2020
1,6%

La dada del 2018 per Espanya es va revisar des del 2,6%. La dada de Catalunya no es revisarà fins el 20 de desembre, quan l'INE publiqui la revisió de la Comptabilitat Regional, i per tant és consistent amb el 2,6%.

Font: BBVA Research

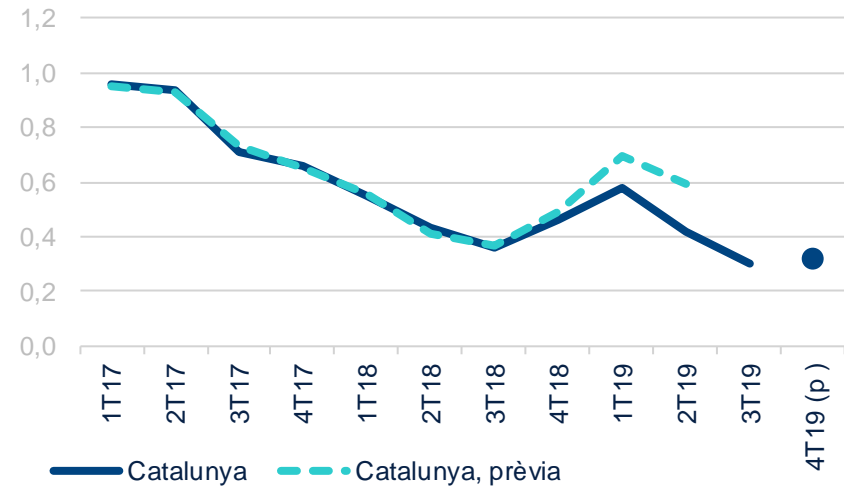
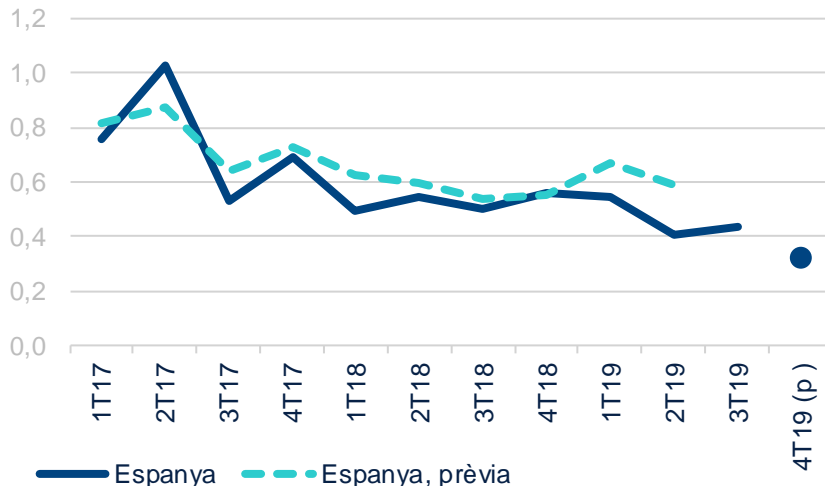
Raons que expliquen que es deteriorin les previsions

1. Revisió de la Comptabilitat Nacional de l'INE

- Els canvis en la comptabilitat i les últimes dades conegudes impliquen una correcció a la baixa en les previsions de 2019.

ESPANYA I CATALUNYA: EVOLUCIÓ DEL PIB

(PRONÒSTICS DEL MODEL MICA-BBVA, % T/T, REALITZADES AL JULIOL I OCTUBRE)

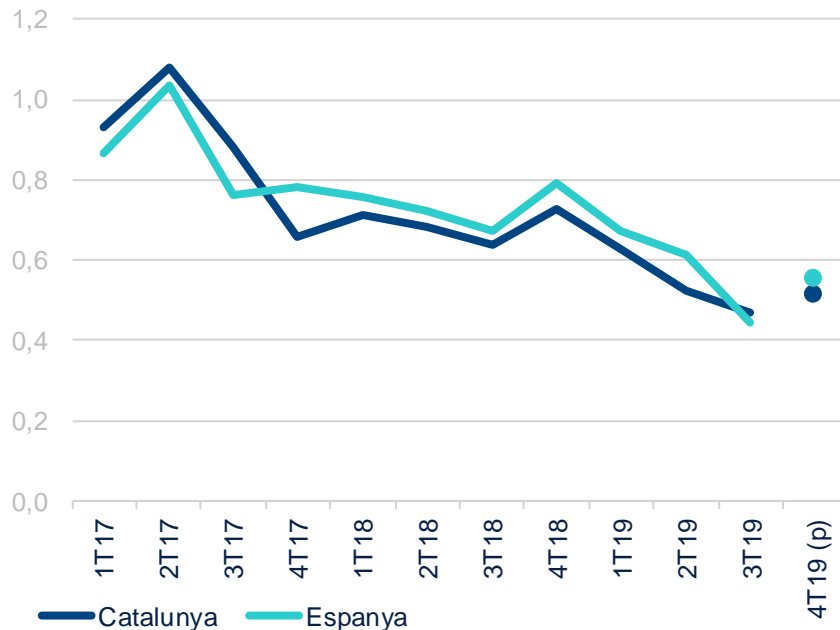
(*) Els canvis en la Comptabilitat Nacional impliquen una revisió del creixement del PIB d'Espanya en el 2019, però també del 2018. Això té efectes sobre les previsions per Catalunya, però les dades històriques no seran modificades fins el 20 de desembre, quan l'INE presenti la seva actualització de la Comptabilitat Regional.

Font: BBVA Research

Raons que expliquen que es deteriorin les previsions

2. Alentiment en la creació de llocs de treball

CATALUNYA I ESPANYA: AFILIACIÓ A LA S.S. (% T/T, CVEC)

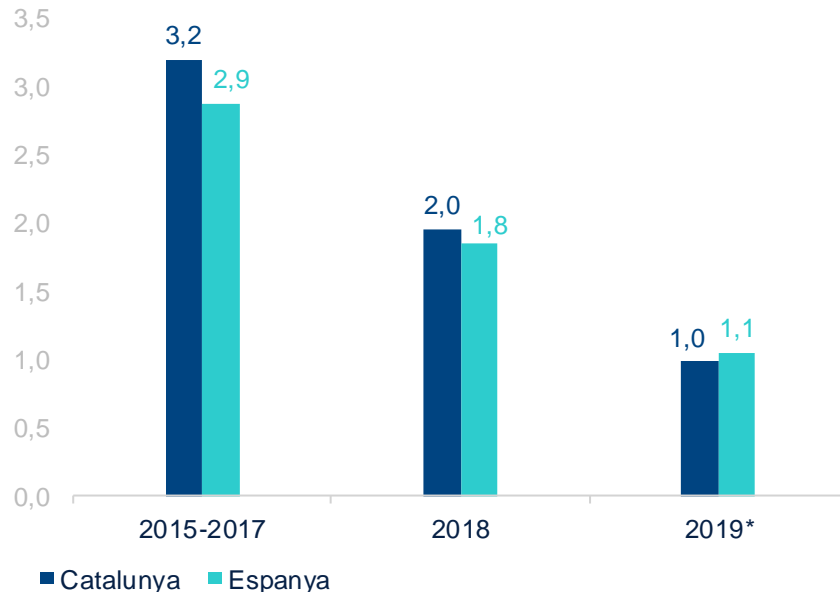
- L'any 2018 l'afiliació va créixer a Catalunya un 3,0%, un increment similar al del conjunt d'Espanya (3,1%).
- En el primer semestre del 2019 l'augment mig de l'afiliació fou del 0,6% t/t CVEC, també similar a la mitjana nacional. Però en aquest període el sector públic explica un 30% de l'increment de l'afiliació.
- Les dades del tercer trimestre mostren una desacceleració, principalment pel pitjor comportament de la construcció.

Raons que expliquen que es deteriorin les previsions

3. Canvis en la composició del creixement

CATALUNYA I ESPANYA: INDICADOR SINTÈTIC DE CONSUM REGIONALITZAT (ISCR-BBVA)

(%, A/A)

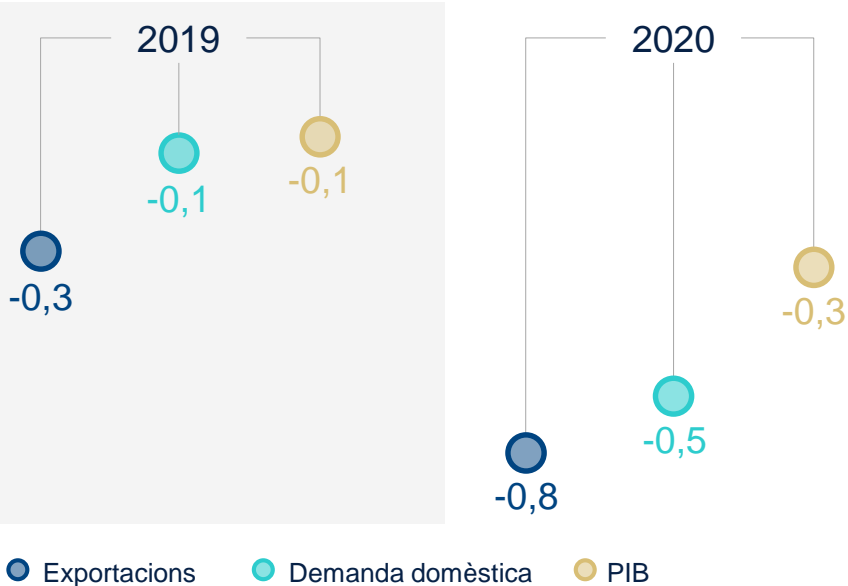

- S'aprecia una major desacceleració de la demanda interna lligada, sobre tot, al menor dinamisme del consum privat, i en particular, dels béns de consum durador.
- L'alentiment del consum és similar al que s'observa a la resta d'Espanya.
- Fins al 3T les matriculacions mostren una contracció del 5,3% respecte al mateix període de 2018, i l'IASS es desaccelera, tornant a créixer menys que al conjunt d'Espanya.

Raons que expliquen que es deteriorin les previsions

4. Revisió a la baixa del creixement a la UEM

ESPANYA: IMPACTE DE LA REVISIÓ A LA BAIXA DEL CREIXEMENT DE LA UEM (DESVIACIÓ RESPECTE DE L'ESCENARI BASE EN PP)

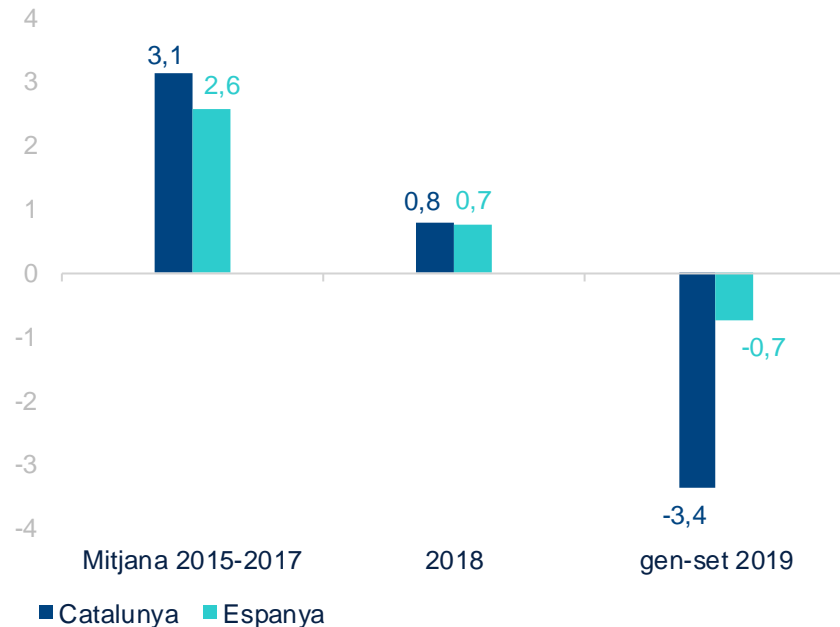
- El PIB de la UEM s'estanca, afectat per la correcció dels fluxos comercials. No obstant, la demanda interna es manté, el que evita, de moment, que la UEM entri en recessió.
- Les estimacions de BBVA Research assenyalen que l'activitat econòmica a Espanya s'ajusta en la mateixa proporció que la de la UEM. L'impacte sobre les exportacions espanyoles és significatiu.
- Catalunya és una economia més oberta a l'exterior que el conjunt d'Espanya (9 p.p. més en exportació de béns sobre PIB), i amb un exposició també major a la UEM (+4 p.p.). I a aquest diferencial caldria afegir el del turisme.

Raons que expliquen que es deteriorin les previsions

5. Correcció en el sector industrial

ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL

(%, A/A)

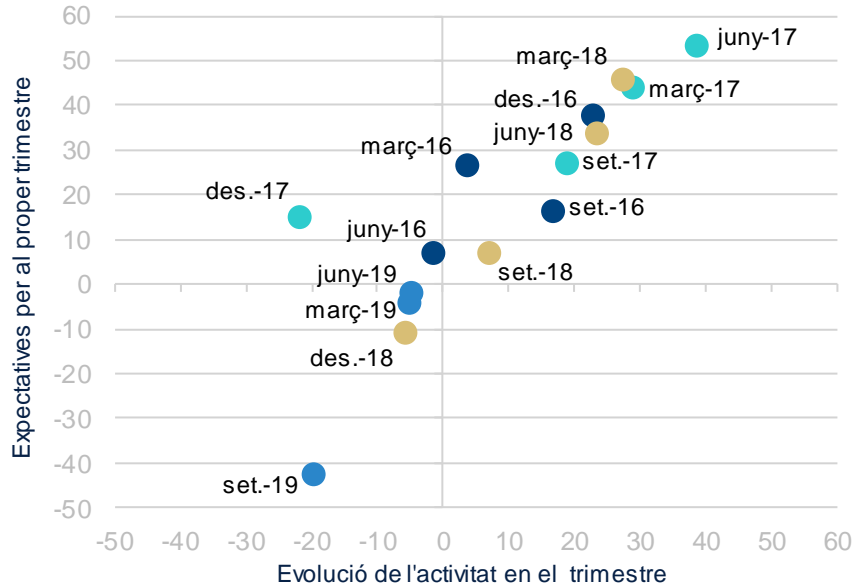

- L'Índex de Producció Industrial cau un 3,4% en el que va d'any. Tots els components, excepte l'energia, mostren contracció.
- La desacceleració continua en el tercer trimestre de l'any (-0,7%, t/t, CVEC). La millora del béns d'equipament i de consum durador no compensa les correccions a consum no durador, intermedis i energia.

Cap endavant, augmenta la incertesa

Relacionada amb la política econòmica

CATALUNYA: SITUACIÓ I PERSPECTIVES SEGONS L'ENQUESTA BBVA D'ACTIVITAT ECONÒMICA (SALDO DE RESPOSTES EXTREMES)

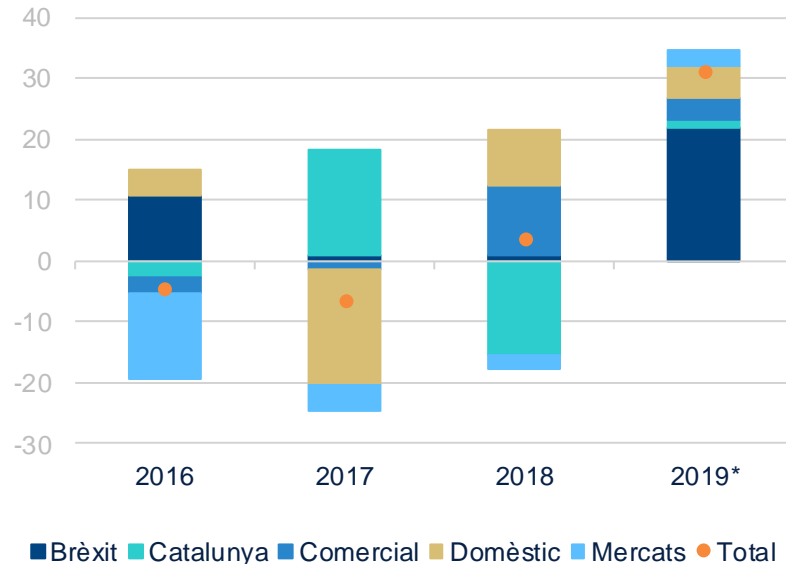
Font: BBVA

- La confiança dels agents i, per tant, les seves decisions de consum, estalvi i inversió es veuen condicionades per diferents focus d'incertesa en els últims tres trimestres:
 - El proteccionisme augmenta i a Europa persisteixen el risc polític i els dubtes sobre el desenllaç final del *brèxit*.
 - A nivell domèstic destaca la fragmentació parlamentària i els efectes d'aquesta sobre les decisions de política econòmica i d'àmbit territorial.
 - A Catalunya, la desacceleració del creixement de l'ocupació i del PIB de l'últim any, juntament amb la incertesa, podrien ser les causes de l'empitjorament de les expectatives.

Cap endavant, augmenta la incertesa

Relacionada amb la política econòmica

ESPANYA: VARIACIÓ ANUAL DE L'ÍNDEX D'INCERTESA DE POLÍTICA ECONÒMICA I DESCOMPOSICIÓ (PUNTS DE L'ÍNDEX)

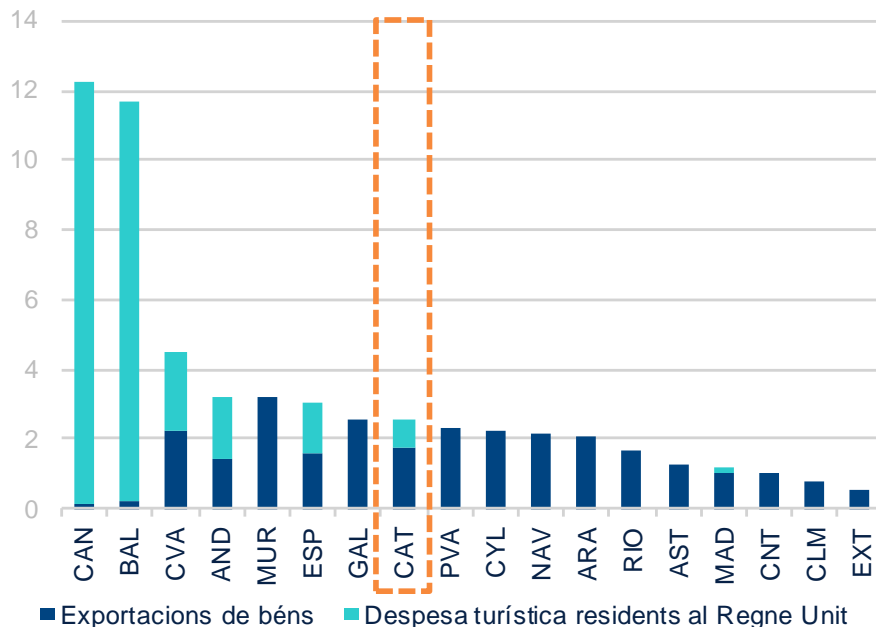

- La incertesa sobre la política econòmica torna a augmentar, influenciada principalment per un entorn exterior volàtil.
- Les tensions aranzelàries i l'augment de la probabilitat d'un *brèxit* sense acord tenen un **impacte sobre el comerç mundial superior i més perllongat en el temps del que s'esperava**.

Els riscos augmenten en número i la incertesa sobre el *brèxit* deteriora l'economia del Regne Unit

EXPOSICIÓ DIRECTA AL REGNE UNIT

(2018, % DEL PIB REGIONAL)

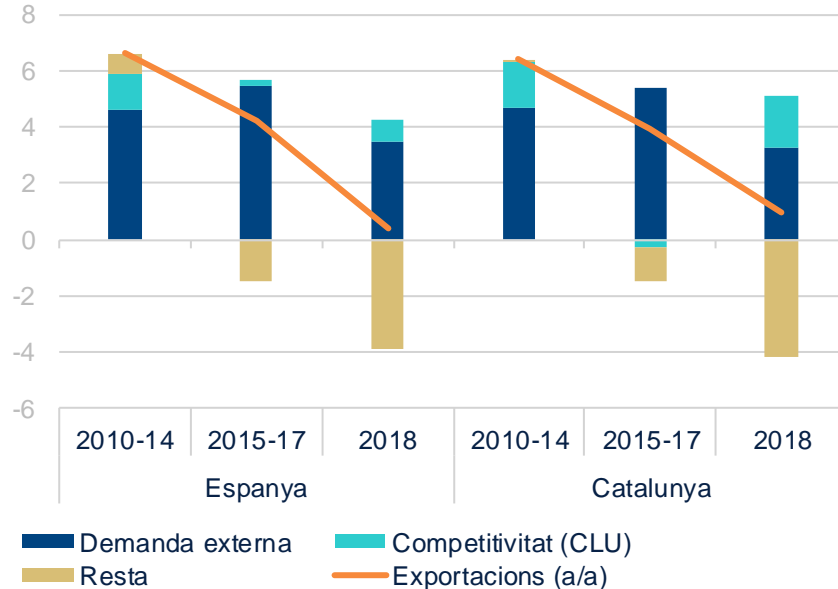
- Catalunya és una de les CC.AA. més exposades en termes del seu PIB, encara que el Regne Unit és el cinquè client estranger en béns (5,5% de les exportacions totals).
- Els efectes directes inclouen tant el comerç de béns, com la reducció dels fluxos turístics, i l'obertura comercial de Catalunya és més elevada.
- Cal no menystenir els riscos indirectes, per la via de l'impacte en mercats clients, o cadenes de valor.

Cap endavant, augmenta la incertesa

Relacionada amb les tensions comercials

DETERMINANTS DEL CREIXEMENT DE LES EXPORTACIONS DE BÉNS NO ENERGÈTICS

(CONTRIBUCIÓ MITJANA ANUAL, P.P. I A/A, %, REALS)

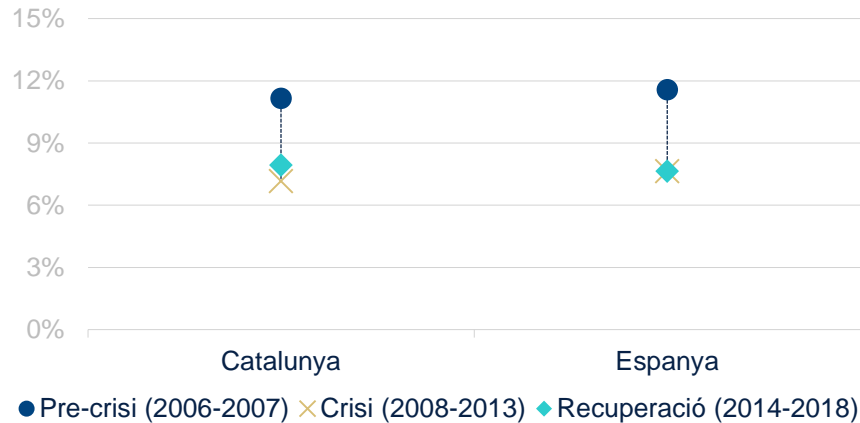

- Les exportacions de béns han mostrat un comportament extraordinari durant bona part de la recuperació.
- Des del 2018 s'ha produït un alentiment que no es pot explicar ni per pèrdues de competitivitat, ni per una debilitat acusada de la demanda dels principals socis comercials.
- La incertesa sobre les tensions comercials, els problemes en el sector de l'automòbil o el *brèxit*, són algunes de les raons que podrien estar debilitant el creixement de les exportacions.

Cap endavant, augmenta la incertesa

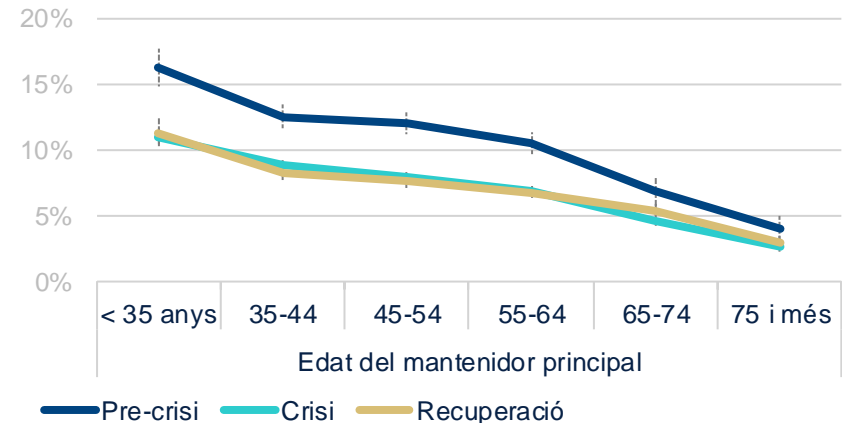
Relacionada amb canvis en els patrons de consum

PERCENTATJE DE LLARS QUE ADQUIREIXEN UN AUTOMÒBIL (MITJANA DE CADA PERÍODE)

Per a més informació vegeu "Situación Consumo 1S19": <https://bit.ly/30Vb5WU>
Font: BBVA Research a partir de l'INE (EPF)

PROBABILITAT ESTIMADA DE COMPRAR UN AUTOMÒBIL PER GRUPS D'EDAT (%)

----- IC al 95%.

Per més informació vegeu "Situación Consumo 1S19": <https://bit.ly/30Vb5WU>
Font: BBVA Research a partir de l'INE (EPF)

La demanda de vehicles fluctua per raons cíclics (capacitat de compra, incertesa, incentius,...), i també estructurals (canvis en preferències i demografia).

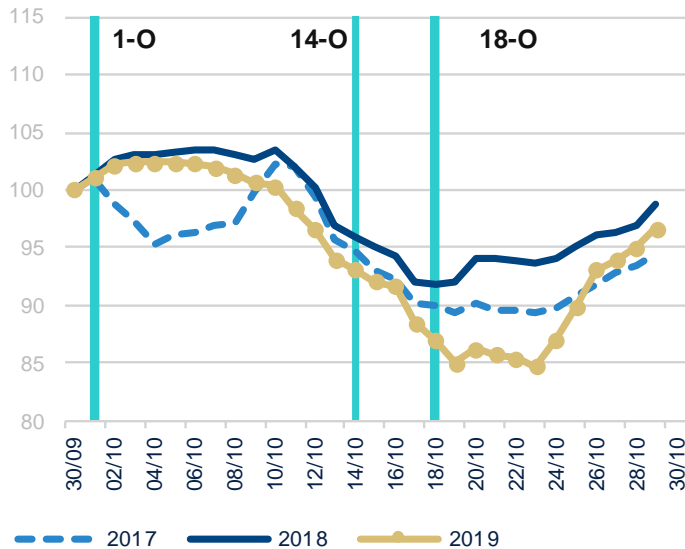
La correcció a Catalunya és de 3,2 pp, lleument inferior a la mitjana espanyola: el % de llars que adquireixen un automòbil baixa 3 p.p., de l'11,5% en el 2006-2007, al 8,4% en la recuperació.

Cap endavant, augmenta la incertesa

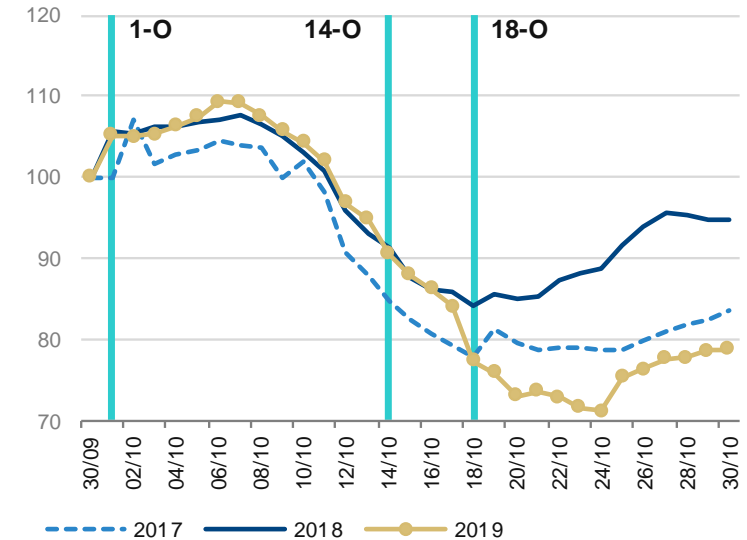
Relacionada amb l'augment de la incertesa a Catalunya

CATALUNYA: DESPESA EN TERMINALS DE PUNT DE VENDA DE BBVA
(ÚLTIMA SETMANA DE SETEMBRE DE CADA ANY = 100, MITJANA MÒBIL SETMANAL)

Residents a Catalunya

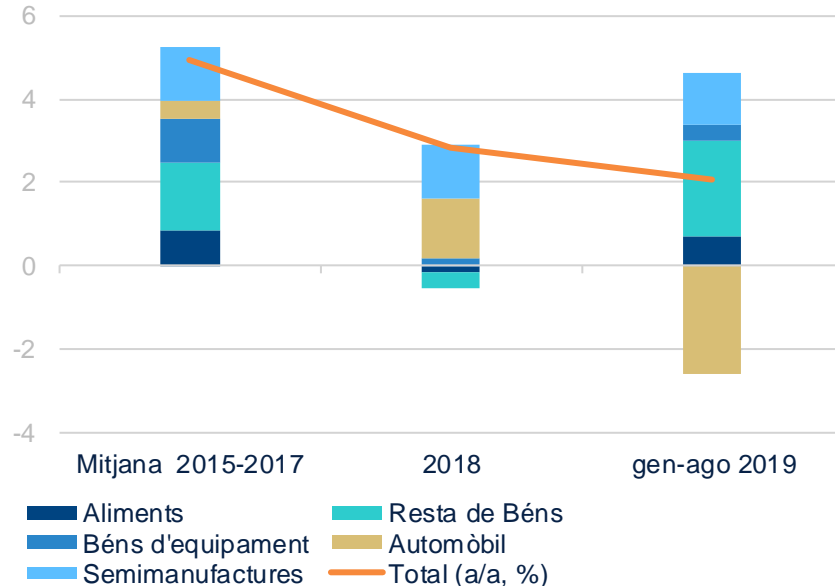
Estrangers

Quins són els factors de suport de l'economia catalana?

Un sector exportador que aguanta, malgrat les dificultats del sector de l'automòbil

EXPORTACIONS DE BÉNS: CONTRIBUCIONS PER SECTOR (P.P.)

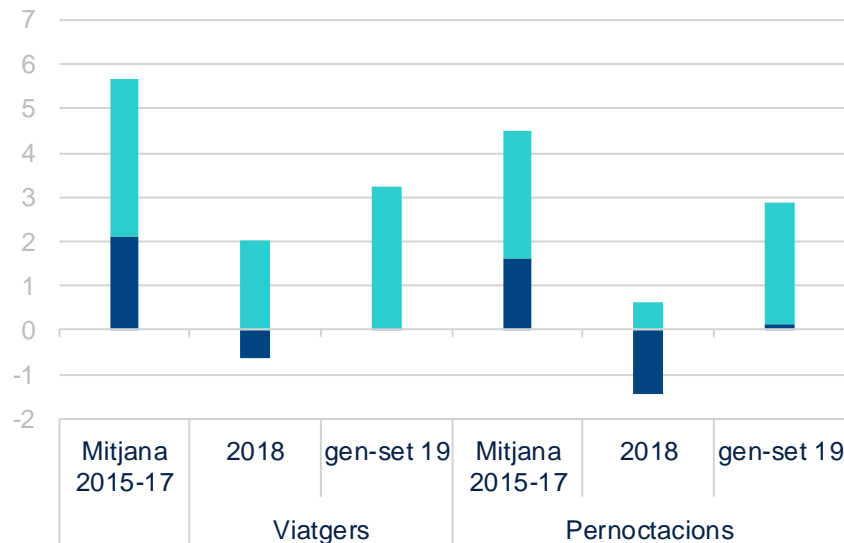
- Les exportacions de béns catalanes creixen un 2,1% en termes nominals, pel dinamisme de semimanufactures i resta de béns, i malgrat la contracció de les vendes exteriors del sector de l'automòbil.
- Les exportacions es desacceleren a gairebé totes les principals destinacions.
- Fins al mes d'agost del 2019, el Regne Unit ha incrementat un 8,3% la compra de béns catalans: avançament precautori davant del *brèxit?*.

Quins són els factors de suport de l'economia catalana?

Un turisme estranger que es recupera dels xocs del 2017

VIATGERS I PERNOCTACIONS EN HOTELS: CONTRIBUCIÓ PER MERCAT D'ORIGEN

(P.P., A/A)

■ Residents a Espanya ■ Estrangers

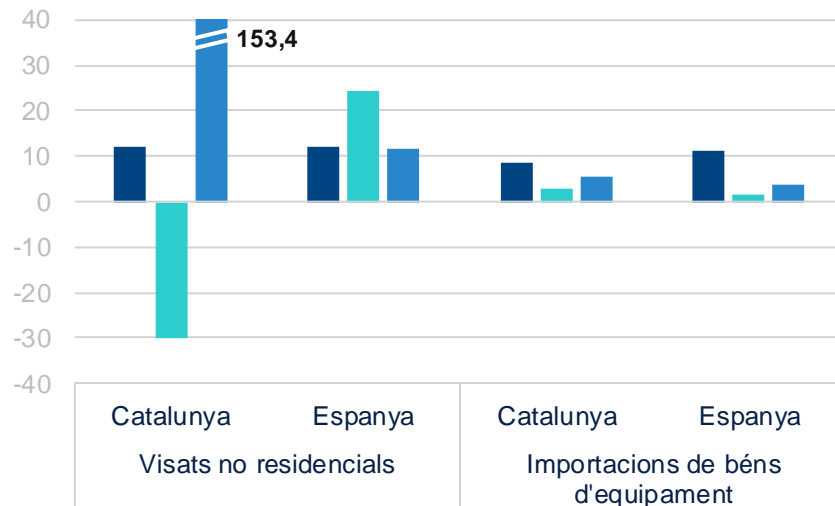
- Fins al 3T129, l'arribada d'estrangers a Catalunya ha continuat dinàmica, recuperant-se, en bona part, del xoc negatiu de finals del 2017.
- En el mercat nacional, la caiguda de la demanda sembla més permanent, amb una correcció al 2018 que no es recupera en el 2019, i que es podria tornar a repetir ara.
- La desacceleració del creixement de l'economia i del consum a Espanya també apunten cap a un escenari menys favorable pel turisme intern.

Quins són els factors de suport de l'economia catalana?

Els indicadors d'inversió es mantenen sòlids

CATALUNYA I ESPANYA: VISATS D'OBRA PER EDIFICIS NO RESIDENCIALS (M2) I IMPORTACIÓ DE BÉNS D'EQUIPAMENT

(%, A/A)

■ Mitjana 2015-17 ■ 2018 ■ 2019*

(*) 2019, Dades acumulades fins a 3T per els visats, fins agost per les importacions.

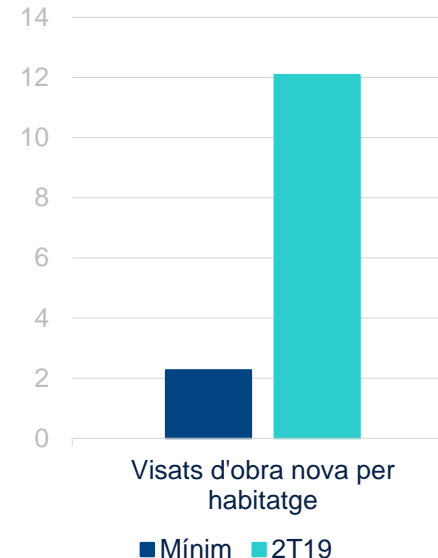
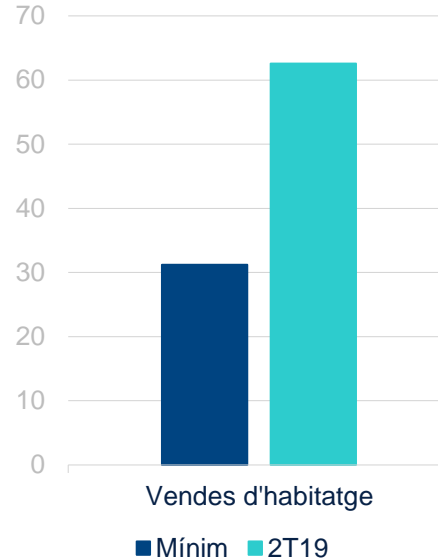
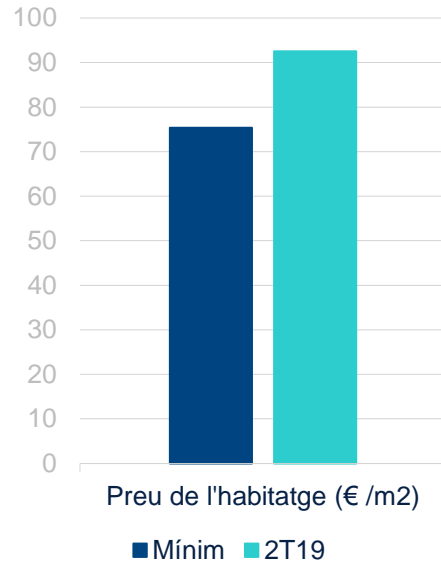
Font: BBVA Research a partir de Ministeri de Foment i Datacomex

- La inversió apunta una certa recuperació en el que va de 2019, amb un ritme superior al d'Espanya en visats d'obra per edificis no residencials,...
- ... després de la important correcció en el 2018.
- El baix cost de finançament contribueix a l'augment a Catalunya, i a Espanya.

Quins són els factors de suport de l'economia catalana?

Recuperació del mercat immobiliari, sense desequilibris

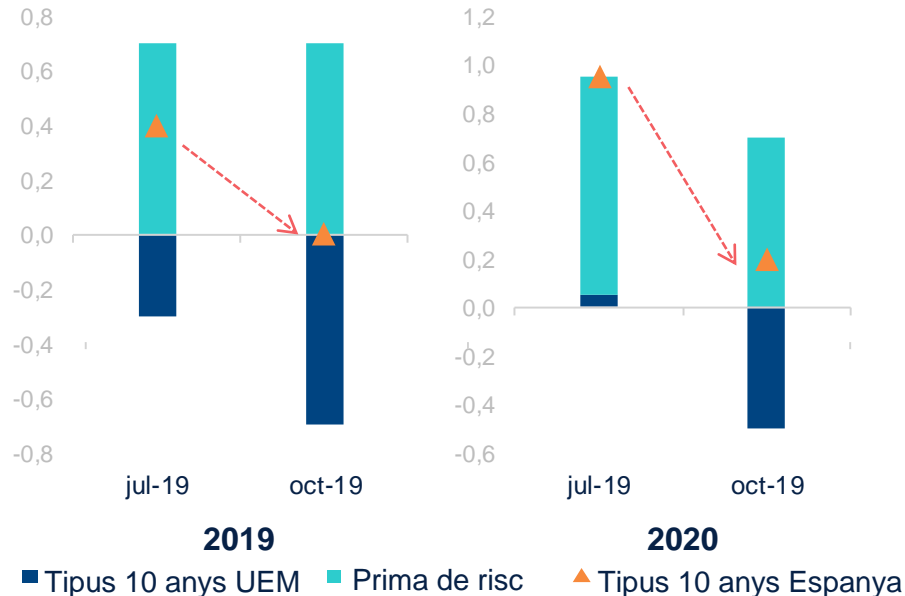
VARIABLES DEL MERCAT DE L'HABITATGE (MITJANA 2004-2007 = 100)

Quins són els factors de suport de l'economia catalana?

Impacte positiu de la política monetària

ESPANYA: TIPUS D'INTERÈS I PRIMA DE RISC
(PREVISIONS REALITZADES EN ELS MESOS DE JULIOL
OCTUBRE, PER FI D'ANY, %)

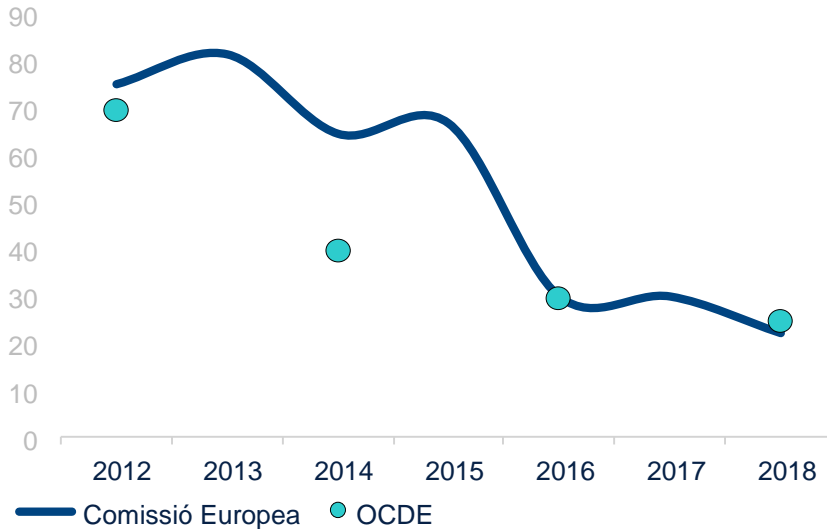

- Un descens dels tipus d'interès serà un factor positiu per el creixement de l'economia, però l'impacte és cada vegada menor.
- Els baixos tipus de interès amb els que es finança el deute públic permeten una política fiscal més expansiva en la resta de components de la despesa.

L'economia requereix reformes que apuntalin el creixement

El consens respecte de les mesures a implementar s'ha reduït

ESPANYA: RECOMANACIONS DE POLÍTICA ECONÒMICA DE LA COMISSIÓ EUROPEA I L'OCDE (ÍNDEX DE COMPLIMENT*)

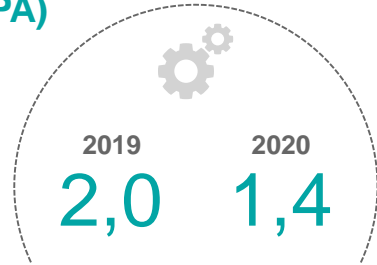
- Entre 2012 i 2015 es va avançar de forma considerable en el **compliment de les recomanacions** econòmiques de la Comissió Europea i l'OCDE.
- Des de 2016, el *momentum* s'ha anat perdent progressivament.
- **Es necessari reprendre l'impuls** per blindar les economies catalana i espanyola de cara a entorns menys favorables.

* Un índex més alt significa que hi ha un major grau de compliment de les recomanacions. Per la Comissió Europea, alt grau de compliment significa que s'han implementat totes, moltes o algunes mesures necessàries per complir amb les recomanacions. Per l'OCDE, l'indicador reflecteix que s'han dut a terme reformes legislatives específiques per complir amb les recomanacions.

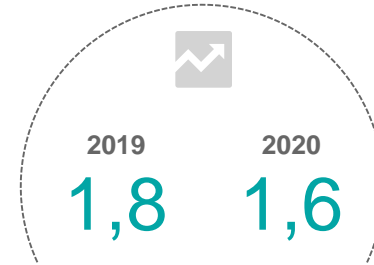
Font: BBVA Research a partir de l'European Parliament, Committee of Economic Governance

2019-2020: previsions de PIB i mercat laboral

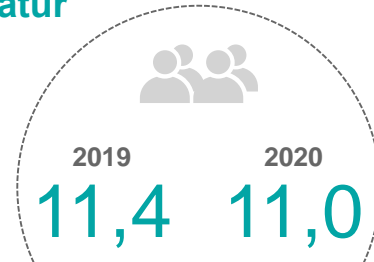
Creixement de l'ocupació (EPA)

PIB

Taxa d'atur

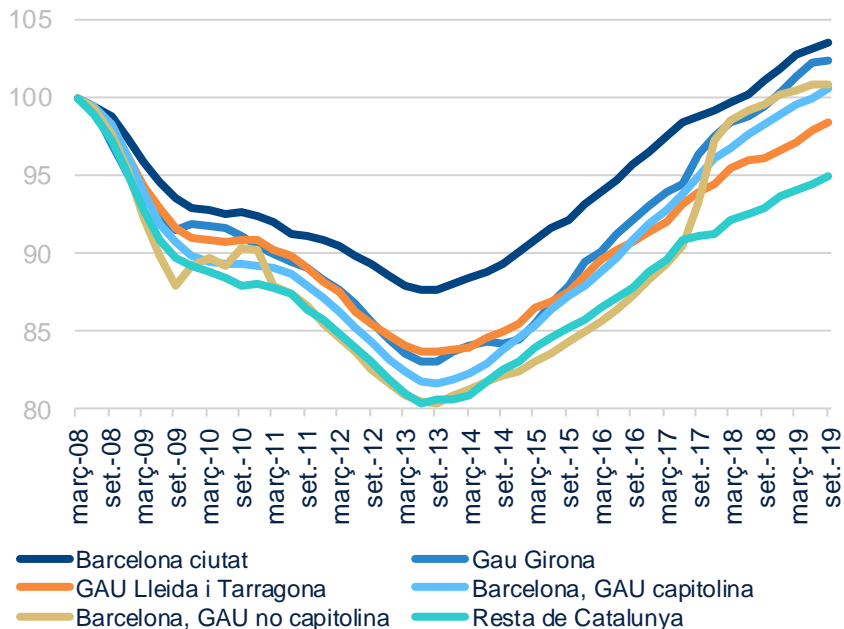
Augment d'ocupació

L'economia requereix reformes que apuntalin el creixement

Repte de treballar per una recuperació inclusiva

AFILIACIÓ A LA S. SOCIAL PER TIPUS D'ÀREA URBANA (1T08 = 100, CVEC)

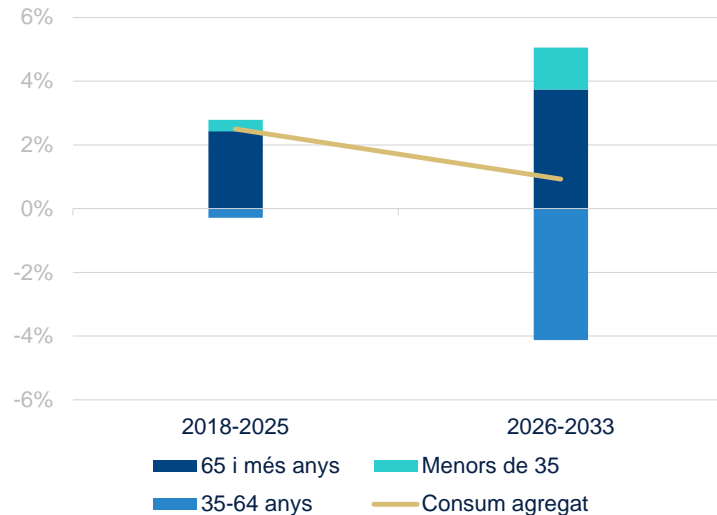
- A Catalunya continua la millora de l'ocupació, però amb un cert fre en l'últim trimestre a la GAU de Girona i a les àrees urbanes de la demarcació de Barcelona no incloses a l'àrea metropolitana de la capital.
- Les àrees urbanes de Lleida i Tarragona van un pas per darrere. Són encara 2 punts per sota del nivell d'ocupació anterior a la crisi.
- A la resta de Catalunya, que inclou tots els municipis no inclosos en Grans Àrees Urbanes, el nivell d'ocupació és encara 5 p.p. inferior al que es va assolir al final de l'anterior expansió.

Catalunya ha d'enfrontar diversos reptes tendencials

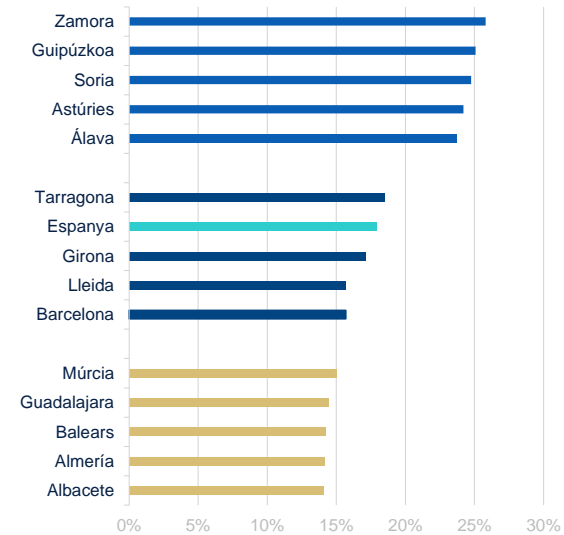
Conseqüències de l'envelliment

CREIXEMENT DEL CONSUM I CONTRIBUCIONS PER GRUP D'EDAT

(%)

CONSUM DE MAJORS DE 65 ANYS (% DEL TOTAL)

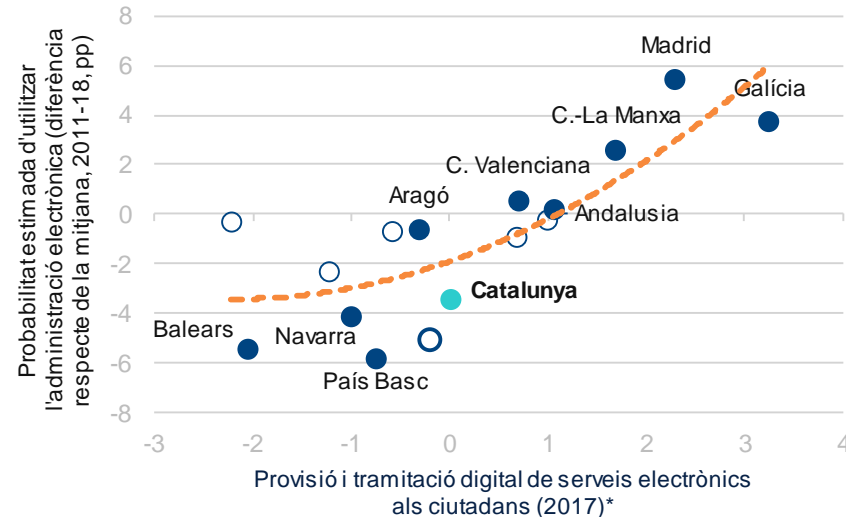
L'envelliment de la població espanyola provocarà canvis substancials en els patrons de consum: es reduirà en la franja de 35-64 anys, de consum per càpita elevat.

El pes a Barcelona i Lleida dels consumidors majors de 65 anys és 2pp inferior a la mitjana espanyola, mentre que a Tarragona és 0,8 pp superior.

Catalunya ha d'enfrontar diversos reptes tendencials

Transitar cap a governs més digitals

CC. AA.: PROBABILITAT ESTIMADA D'UTILITZAR L'ADMINISTRACIÓ ELECTRÒNICA I PROVISIÓ I TRAMITACIÓ DIGITAL DE SERVEIS ALS CIUTADANS

- L'ús de l'administració electrònica és més elevat a Espanya (65% de la població internauta) que en la mitjana de la UE (60%).
- Per avançar en la digitalització dels serveis públics, seria desitjable una major implicació de l'administració en la millora de les competències digitals, optimitzar els canals de contacte, ampliar el número de tràmits realitzables per internet, incrementar la inversió en infraestructures tecnològiques i ampliar la dotació de cobertura de xarxes de banda ampla de nova generació.

Primer component principal dels indicadors de serveis centrats en el ciutadà oferts per les CC. AA. (accessibilitat, disponibilitat per altres ciutadans de la UE i existència de funcionalitats de suport i ajuda) i de l'avanç en la tramitació digital d'aquests serveis.

Per més informació vegeu: <https://bit.ly/2NUhYq7>

Font: BBVA Research a partir de Ministeri de Política Territorial i Funció Pública

Principals missatges

Es reforcen les perspectives de desacceleració de l'activitat econòmica global, en un entorn cada vegada més incert. El creixement global es reduirà des del 3,7% en el 2018 al 3,1% en el 2019 i el 2020.

Es preveu que el creixement del PIB de Catalunya sigui de l'1,8% en el 2019 i de l'1,6% en el 2020, després del 2,3% observat al 2018. Això s'explica per la revisió estadística de les dades d'activitat per part de l'INE, la tendència negativa que mostren alguns components de la demanda, el deteriorament en el context internacional, la correcció del sector industrial i l'augment de la incertesa relacionada amb l'entorn polític

Catalunya crearà 115.000 nous ocupats entre el final del 2018 i el del 2020, i la taxa d'atur es podria reduir en 0,9 p.p. fins a l'11,0% en el 2020.

L'economia catalana es troba, en principi, més preparada per enfrontar un entorn de major incertesa. No es perceben desequilibris macroeconòmics importants, i el BCE garanteix baixos costos de finançament. Cal reforçar aquests patrons i protegir l'economia amb un pla integral de reformes que augmenti la capacitat de creixement i que aquest sigui inclusiu.

Situació Catalunya

2n semestre 2019

Barcelona, 20 de Novembre de 2019